

RUSYA FEDERASYONU'NA YAPILAN YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATI İÇİN
BİTKİ SAĞLIĞI VE KARANTİNA EYLEM PLANI
07 Ağustos 2018

Rusya Federasyonu'na (RF) ihraç edilecek yaş meyve ve sebzenin uluslararası standartlara ve RF kriterlerine uygun olarak, karantina zararlısı organizmalardan arı bir şekilde ihraç edilmesini sağlamak amacıyla, üretimden ihracata kadar olan süreçte yürütülecek işlemler eylem planı halinde belirlenmiştir. Üretim süreci ve ihracat kontrolleri aşamasında, bitki sağlığı uzmanları, inspektörler ve ihracat sektörü çalışanları tarafından yerine getirilecek iş ve işlemlerin takibi, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Bakanlık İl-İlçe Teşkilatı tarafından yürütülecektir.

1. Üretim Alanları

- Bakanlığımız il ve ilçe teşkilatlarında, yalnızca bitki sağlığı uygulamaları ile iç ve dış karantina çalışmalarının yürütüldüğü özel bir idari birim oluşturulacaktır. Bu birim tarafından sezon boyunca çiftçilerle iletişim kurulacak ve üretim alanları bitki sağlığı ve karantina yönüyle takip edilecektir.
- İl ve ilçe teşkilatı bitki sağlığı ve karantina birimlerince belirlenecek denetim programı çerçevesinde, üretim alanlarının zararlı organizmalardan arılığı ve bulaşmayı engelleyici önlemlerin alındığı kontrol edilerek, denetim sonuçları kayıt altına alınacaktır.
- Survey çalışmaları ve bitki sağlığı uygulamalarını yürüten, üretim alanlarının takip ve kontrolünü yapan bitki sağlığı uzmanları 15 günlük yoğun bir eğitim sonrasında inspektör olarak ihracat kontrollerinde görevlendirilecektir.
- Üreticiler, Üretici Kayıt Defteri edinme ve düzenli olarak kayıt tutma konusunda bilgilendirilecektir. Bu konuda Bakanlığımız il ve ilçe teşkilatları tarafından üreticilere ve çiftçi birliklerine eğitim verilecektir.
- Üreticilerin zararlı organizmalarla doğru ve etkin mücadele yöntemleri konusunda bilinçlendirilmesi için eğitim programları düzenlenecektir. Rutin olarak her sezon başında düzenlenecek eğitimlerin sonuçları sahada takip edilecektir. Gerektiğinde belirli aralıklarla eğitimler tekrar edilerek sorunlar giderilecektir.
- Köylerdeki toplu alanlarda, üretim alanlarında, çiftçi ve üretici birliklerindeki üreticileri bilgilendirmeye yönelik olarak, güncel bilgiler içeren afiş, broşür ve leaflet gibi eğitici materyalin basımı ve dağıtımını sağlanacaktır.
- Üreticilerin erken uyarı sisteminden sıcaklık, nem ve yağış vb. bilgileri alabilmesi için erken uyarı istasyonları yaygınlaştırılacaktır. Sistemin etkin kullanımı konusunda çiftçilere eğitim verilecektir.
- Sera, bahçe ve tarlalarda *Ceratitis capitata* (Akdeniz meyve sineği), *Tuta absoluta* (domates güvesi) ve *Frankliniella occidentalis* (thrips) gibi zararlıların popülasyonu, feromon tuzaklar, tuzak yemler, renkli yapışkan tuzaklar vb. ile takip edilerek kimyasal mücadelenin zamanında ve etkin şekilde uygulanması sağlanacaktır.
- Zararlı organizmalar için bölgesel toplu mücadele çalışmalarına ağırlık verilecektir.

- Seralarda yetiştirme dönemindeyken veya hasat sonrası bir önceki dönemden kalan bitki artıkları, çürük meyve-sebzelerin ortamdaki uzaklaştırılması/uygun şekilde imhası için üretim alanları takip edilecektir.
- Üretim alanında yeni sezon için ekim/dikime hazırlığı aşamasında, üreticiler tarafından gerekli temizlik, dezenfeksiyon ve ilaçlama çalışmalarının yapıldığı kontrol edilecektir.
- Bakanlığımız il teşkilatları tarafından üreticilerin üretim alanlarındaki bütün iş ve işlemlerinin gereğine uygun olarak yerine getirildiği denetlenerek eksiklikler giderilecektir.
- Birçok üründe karantina zararlısı durumunda olan *Ceratitis capitata*'nın (Akdeniz meyve sineği) ülkesel boyutta mücadelesi için ekipler oluşturulmuş ve bütün çiftçiler planlı-programlı şekilde mücadele yapılması konusunda uyarılmış ve yönlendirilmiştir. Çiftçilerin etkin mücadele yapıp yapmadığı bu ekipler tarafından takip edilecektir.
- Üretim alanlarında bitki sağlığı açısından daha etkin kontrol sağlamak ve modern teknikler kullanarak güvenli üretim alanları oluşturmak amacıyla; küçük üreticilerin bir araya getirilmesi ve üretici birliklerinin oluşturulması için fizibilite çalışması yapılacaktır.
- Üreticilerin, iyi tarım uygulamaları yanı sıra GLOBALGAP (EUREPGAP) sertifikası için özendirilmesi amacıyla eğitim programı hazırlanacak ve gerekli çalışmalar yürütülecektir.
- Üretim alanları, sebze halleri, kırsal ve kentsel alanlardaki park, bahçe, refüj ve yol kenarları gibi ortamlardaki yabancı otlar, sebze meyve atıkları ve evsel atıklar gibi zararlı organizmalar için yaşam alanı olabilecek ortamlarda ilaçlama ve imha çalışmaları yapılması için yerel yönetimler ve hal yönetimleri ile işbirliği halinde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

2. Paketleme Tesisleri

- Kendisine ait üretim alanı olmayan ihracatçı firmalar, bitki sağlığı ve karantina açısından güvenli ve iyi tarım uygulamalarının yürütüldüğü üretim alanlarında sözleşmeli olarak üretilen ürünleri ihraç etmeye teşvik edilecektir.
- RF'ye ihraç edilecek ürünleri üreten, paketleyen ve depolayan işletmelere, 5996 sayılı Kanun gereği İşletme Kayıt Belgesi düzenlenmesi aşamasında denetim işlemleri titizlikle yürütülecektir. Gerekli kriterleri taşımayan işletmelere, eksiklikler giderilinceye kadar belge düzenlenmeyecektir. İhracata konu ürün ihracatçı firmanın kendisine ait tesiste üretilmemiş/paketlenmemiş ise üretici firma ile yapılan fason üretim sözleşmesi kontrol edilecektir.
- Bölgedeki ürün deseni, hasat dönemi ve işletmelerdeki faaliyet durumuna bağlı olarak; her yıl Mart veya Eylül ayında, ihracat başvurusu yapan firmaların paketleme tesisleri altyapı gereklilikleri açısından rutin olarak denetlenecektir. İşletme sahibi/yetkilisi ve resmi kontrol görevlisi tarafından imzalanacak olan denetim tutanağı/raporu, gerektiğinde Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere müdürlükte muhafaza edilecektir.

- İhracatçı firmaların ürün hazırladıkları paketleme tesislerinin rutin denetimlerinde;
 - ✓ Ürün kontrolü/ dezenfeksiyon/işleme/paketleme ile ilgili alet, ekipman, beyaz masa, vb. donanım açısından yeterlilik,
 - ✓ Asgari hijyen gereklilikleri,
 - ✓ Ambalajlama/paketleme/etiketleme/barkod vb. iş ve işlemlerin ilgili mevzuata ve standartlara uygunluğu,
 - ✓ Paketleme tesisleri giriş ve çıkışlarında, karantina zararlısı organizmaların dışarıdan bulaşmasını engelleyecek önlemlerin alınıp alınmadığı,
 - ✓ İşletmelerde, zararlıların takibi/mücadelesi için feromon/yapışkan tuzakların bulunup bulunmadığı
 - ✓ İşletme faaliyetleriyle ilgili kayıtların varlığının kontrol edilerek eksiklikler raporlanacak ve takip edilerek giderilmesi sağlanacaktır. Bunların eksik olduğu tesislerde düzeltici önlemler alınıncaya kadar Bitki Sağlık Sertifikası düzenlenmeyecektir.
- İşletmelerin, kapasite raporunda belirlenen miktara uygun ürün hazırladığı takip edilecektir.
- Paketleme tesisleri ve soğukhava depoları tarafından, işletmede işlem gören/depolanan ürünler için düzenli olarak Üretici Kayıt Defteri, ürün giriş-çıkış tarihi vb. kayıtlar tutulacaktır.
- İhracata konu ürünün kontrolleri sırasında, Üretici Kayıt Defteri, analiz/özel istek analizi sonuçları, danışman ziraat mühendisi tarafından otokontrol amaçlı yapılan üretim alanı/ürün kontrolü sonuç raporları gibi bilgi ve belgelerin kayıt sisteminin olup olmadığı kontrol edilecektir. Danışman ziraat mühendislerinin üretim alanıyla ilgili tarla/bahçe/sera kontrolü kayıtları istenecektir. Hatalı/kusurlu/eksik uygulamaları tespit edilen işletmeler, düzeltici önlemler alınıncaya kadar takip altına alınacaktır.
- İhracatçı firmalar;
 - ✓ Üretim, hasat, paketleme ve ihracat aşamalarında ürünün karantina ve gıda güvenliği yönüyle takibi,
 - ✓ İşletmeye gelen ürünlerin, cinsi, miktarı, üretim yeri, üreticisi, hangi ülkeye ihraç edileceği ve parti numarasına göre kayıtlarının tutulması ve izlenebilirliğin sağlanması,
 - ✓ İşletmeye gelen ürünlerin otokontrol amaçlı kontrolüne bağlı olarak bitki sağlığı açısından güvenli olan/olmayan üretim alanlarının tespiti/kayıt altına alınması işlemlerinden sorumlu olacak bir Ziraat Mühendisi ile “Danışmanlık Sözleşmesi” imzalamış olmalıdır.
- İhracat kontrolleri öncesinde firmanın danışman ziraat mühendisinin danışmanlık sözleşmesi ve Bakanlığımız tarafından her yıl Mart ve Eylül aylarında düzenlenen eğitimlere katılım durumu kontrol edilecektir.
- İhracata gidecek ürünlerin üretim yerlerinde ve paketleme tesislerinde resmi kontroller dışında ihracatçı firmaların danışman ziraat mühendisleri tarafından da kontrol edilmesi sağlanacaktır.
- Sektör temsilcileri ve Bakanlığımız koordinasyonunda, paketleme tesislerindeki işçileri bilgilendirmeye yönelik afiş, broşür ve leaflet gibi eğitici materyalin basımı ve dağıtımını yapılacaktır.

- İhracata konu ürünlerin her bağımsız ambalajında (kasa, sandık vb.) etiketlerin değiştirilemeyecek şekilde yapıştırıldığı, miktarı, parti numarası ve etiket bilgilerinin doğru olduğu tespit edildikten sonra inspektör tarafından karantina kontrolüne geçilecektir.
- Akdeniz meyve sineği vuruklarının daha kolay tespiti için, narenciye paketleme tesislerinde işleme hattının başına mor ışıklı karanlık oda düzeneği kurulmasının yaygınlaştırılması konusunda çalışma yapılacak ve ihracatçılara tavsiyede bulunulacaktır.
- Rusya Federasyonu'na ihraç edilecek ürünlerde karantina etmenlerinden dolayı bildirim alınmasını önlemek amacıyla (özellikle domates, üzüm vb. ürünlerde) fumigasyon uygulaması ihracatçılara önerilecektir.

3. Yaptırımlar

- Bitki sağlığı önlemi almayan paketleme tesislerinden (Tuzak, hijyen, beyaz masa vb.) ihraç edilmek istenen ürünler için Bitki Sağlık Sertifikası (BSS) düzenlenmeyecektir.
- Gerekli bitki sağlığı önlemlerini (zirai mücadele, tuzak, tül vb.) almayan üretim alanlarında yetiştirilen ürünler için Bitki Sağlık Sertifikası (BSS) düzenlenmeyecektir.
- RF tarafından yapılan bildirimler, ilgili ihracatçı firmaya tebellüğ ettirmek üzere bildirim konu bitki sağlık sertifikalarının (BSS) düzenlendiği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü/Zirai Karantina Müdürlüğüne gönderilecek ve söz konusu işletmede inspektörler tarafından gerekli denetim ve kontrol yapılacaktır.
- 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla, karantina ihlalleri nedeniyle -aynı ürün için- 3 kez bildirim alan firmalara, Rusya Federasyonu'na ihracatta o ürün için bir ay süreyle Bitki Sağlık Sertifikası (BSS) düzenlenmeyecektir.
- RF'ye ihracat gerçekleştiren illerde üretim alanı ve paketleme tesisleri Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından gerekli bitki sağlığı tedbirlerinin alınıp alınmadığı konusunda denetlenecektir.